

FØRST SYGEPLEJERSKE, SÅ JORDEMODER

Jordemoderuddannelsen bør fremover være en overbygning på sygeplejerskeuddannelsen. Det handler blandt andet om at sikre karriereveje, siger Line Ervolder Christensen og Leila Linden, sygeplejersker og regionsrådsmedlemmer for hhv. Konservative og Socialdemokratiet.

Den ene er blå, den anden er rød. Men de to politikere har i flere år haft et fælles ønske om at ændre jordemoderuddannelsen fra at være en selvstændig professionsbachelor til at være en overbygning på professionsbachelor i sygepleje.

-Jordemoderuddannelsen er ganske enkelt for snæver. Der er ikke karrieremuligheder nok indenfor faget, og det er et reelt problem. Samtidig skal man have et tårnhøjt karaktergennemsnit for at komme ind på uddannelsen, hvilket betyder, at det appellerer til en bestemt gruppe studerende. Det kræver en kulturændring i retning af at se faget bredere og med større generalist-viden, konstaterer Leila Linden, der i dag er pensioneret, men sluttede et langt sygeplejerske-liv som sygeplejedirektør på Rigshospitalet og sygehus- og sundhedsdirektør på Bornholm.

Hun har i en årrække siddet i regionsrådet i Hovedstaden for Socialdemokratiet og er næstformand i Sundhedsudvalget.

Flere veje at gå

-Ved at ændre uddannelsesstrukturen vil vi udvide valgmulighederne, og vi tror på, at det er en af vejene at gå for styrke rekruttering og fastholdelse i faget – både for jordemødre og for sygeplejersker. Med en sygeplejerskeuddannelse kan man i dag gå ledervejen, specialisere sig gennem en af de foreløbig seks godkendte specialuddannelser eller ad anden vej, arbejde i det kommunale eller regionale område osv. Mulighederne for vedvarende faglig udvikling er langt større, når man har en generalistuddannelse at stå på, siger Line Ervolder Christensen.

Hun er intensivsygeplejerske på Rigshospitalet og konservativt medlem af såvel regionsrådet i Hovedstaden som Københavns Borgerrepræsentation.

Inspiration udefra

Både i Norge og Sverige kræver det først en sygeplejerskeuddannelse at blive jordemoder. I Norge er overbygningen toårig og afsluttes

med en kandidatgrad, men den i Sverige er berammet til halvandet år. I England og Tyskland er sygeplejerskeuddannelsen en af flere indgange til at blive jordemoder, mens Holland og Frankrig har samme model som Danmark.

UDBUD OG EFTERSPØRGSEL I 2030

En fremskrivning fra regionen viser, at der med de senere års øgede optag vil blive uddannet flere jordemødre, end der er brug for i Region Hovedstaden i de kommende år. I 2030 vil der være en arbejdsstyrke på 1.176 jordemødre, mens efterspørgslen vil være på 1.053.

Region Hovedstadens egne tal viser også, at udfordringen med at rekruttere nok sygeplejersker kun vil blive større i de kommende år trods et markant øget

optag på uddannelsen. I 2030 forventer regionen, at manglen udgør ca. 600 sygeplejersker.

Kredsen henviser i den forbindelse til, at en analyse udarbejdet for professionshøjskolerne angiver sygeplejerskemanglen i 2030 til at være 8.200 på landsplan.

Kilde: Den regionale model for Sundhed og Arbejdsmarked SAMK/LIN#_RHSA20 (CRT) og Damvad-analysen udarbejdet maj 2021 for Danske Professionshøjskoler

-Man kunne jo forestille sig en godkendt specialuddannelse til jordemoder i stil med anæstesi eller sundhedsplejerske, men vi vil ikke lægge os fast på en løsningsmodel. Der er da bestemt inspiration at hente i vores nabolande, siger Line Ervolder, der i øvrigt selv fik tilbudt en jordemoderuddannelse, da hun arbejdede som sygeplejerske i England.

Helt til Christiansborg

De to politikere undersøgte tilbage i 2018 mulighederne for at lave et pilotprojekt i Region Hovedstaden som et efteruddannelsesstilbud for 10 sygeplejersker i samarbejde med Københavns Professionshøjskole, men Uddannelses- og Forskningsministeriet sagde nej med henvisning til reglerne for de statsanerkendte, centralt dimensionerede uddannelser.

-Men nu er vi i 2022, og situationen er en anden i forhold til rekruttering og

fastholdelse af medarbejdere i sundhedsvæsenet. Vi er nødt til at se på, om vi kan gøre noget bedre og anderledes for at sikre fundamentet. Min fornemmelse er, at vi har regionens sundhedsudvalg med os på baggrund af en nylig drøftelse i udvalget om regionens Fødeplan. Vores mål er at løfte sagen hele vejen gennem Danske Regioner og forhåbentlig videre ind på Christiansborg, som skal tage stilling til ændringerne på nationalt niveau, forklarer Leila Linden.

-Vi er klar over, at forslaget vil møde modstand flere steder fra, men Leila og jeg er overbeviste om, at en overbygningsuddannelse er vejen frem. Vi ved, at unge mennesker i dag stiller krav og flytter sig hurtigt, og vi skal som politikere og dermed arbejdsgivere sikre, at arbejdslivet kan blive ved med at byde på interessante udviklingsmuligheder. Det er jordemoderuddannelsen som den ser ud i dag for spinkelt et speciale til, supplerer Line Ervolder Christensen. ●

KOMMENTAR FRA LIS MUNK, FORMAND FOR JORDEMODERFORENINGEN

Jordemoderforeningen indgår gerne i dialog om fagets og sundhedsvæsenets udvikling, herunder udfordringen med at fastholde og rekruttere medarbejdere. Der er ikke udfordringer med at rekruttere til uddannelsen, der også har et relativt lavt frafald. Udfordringen ligger i de rammer, løn og vilkår, som jordemødre - og sygeplejersker - møder i regionerne og som spiller en afgørende rolle for rekruttering og fastholdelse der.

Desuden vil jeg fremhæve, at:

- Jordemoderuddannelsen er en generalistuddannelse, der uddanner til hele det reproduktive seksuelle område. Selvom de fleste jordemødre er på hospitaler, arbejder mange i almen og privat praksis og forebyggende i kommuner.
- De høje adgangskrav skyldes det begrænsede optag og mange ansøgere. På Københavns Professionshøjskole optages nu 65% gennem kvote 2, netop for at sikre større spredning blandt de studerende.
- I Norge og Sverige er der fra både faglig og arbejdsgiverside ønske om at indføre en "direct entry" model som i Danmark.
- En overbygning vil udvide uddannelsen til i alt 5-5½ år, som skal afspejles i lønnen.

Uddannelsen kan ikke skæres ned til 1½ år og fortsat ruste jordemødrene til deres selvstændige kompetenceområde. Den erkendelse gjorde man i England, og i dag uddannes 2/3 via direct entry.

